

Joanna Marchel

WSPÓŁPRACA PRZEDSZKOLA Z RODZICAMI NA PRZYKŁADZIE PRZEDSZKOLI SAMORZĄDOWYCH W BIAŁEJ PODLASKIEJ

Słowa kluczowe: rodzic, dziecko, przedszkole, współpraca.

Biała Podlaska jest miastem liczącym prawie 60 tys. mieszkańców. Kiedy w 1999 roku, w wyniku reformy administracyjnej, straciła status miasta wojewódzkiego obawiano się, że fakt ten przyczyni się do obniżenia jakości wielu usług społecznych świadczonych np. przez opiekę, kulturę, czy oświatę.

Stało się zupełnie inaczej. Przejęcie przez samorząd miasta Biała Podlaska wielu zadań oświatowych (np. już od 1990 r. prowadzenie przedszkoli) pozwoliło na wcześniejsze realizowanie własnej, lokalnej polityki edukacyjnej, co w kolejnych etapach reformy szkolnictwa znacznie przybliżyło instytucje i placówki oświatowe do klienta.

W Białej Podlaskiej od kilku lat obserwuje się stabilizację sieci przed-szkoli i liczby uczęszczających dzieci. Na terenie miasta funkcjonuje 10 przedszkoli samorządowych (w tym 1 integracyjne) oraz 2 przedszkola niepubliczne.

Od września 2008 roku rozpoczęło swoją działalność niepubliczne przed-szkole dla dzieci autystycznych.

Aktualnie do przedszkoli samorządowych uczęszcza 1180 dzieci wszystkich grup wiekowych.

Rodzina i przedszkole są najważniejszymi środowiskami wychowawczy-mi małego dziecka. Właśnie te środowiska odpowiedzialne są za wprowadzenie go w świat dorosłych i uczenie sztuki życia.

Małemu dziecku, zależnemu całkowicie od dorosłych, właśnie dorośli tworzą dobre lub złe warunki rozwoju i wychowania.

Przedszkole ściśle współpracuje z domem rodzinnym wychowanków pamiętając o tym, że to rodzina zaspokaja podstawowe potrzeby małego dziecka, do których należą m.in. potrzeba miłości, przynależności, akceptacji, bezpieczeństwa, kontaktu emocjonalnego, aktywności i samodzielności.

Z wychowawczego punktu widzenia jest bardzo pożądanym, aby te dwa najważniejsze dla dziecka w wieku przedszkolnym środowiska działały wspólnie, wzajemnie się uzupełniając.

Nauczyciele, powinni jak najlepiej wykorzystać pozytywny (w większości przypadków) stosunek rodziców do przedszkola. Pozyskanie i włączenie rodziców do współpracy nie jest zazwyczaj trudnym zadaniem, ponieważ wielu z rodziców przejawia ogromną troskę o rozwój swoich dzieci, żywo interesuje się ich problemami, zatem chętnie podejmuje wspólne działania w celu realizacji procesu wychowawczego i dąży do nawiązania jak najbliższych kontaktów z nauczycielem. Są oczywiście i tacy rodzice, którzy tych kontaktów unikają. Niezależnie jednak od inicjatywy rodziców, każdy nauczyciel musi zabiegać o porozumienie się z nimi dla dobra dzieci, które wspólnie wychowuje dom i przedszkole.

Współpraca nauczyciela z rodzicami jest niezbędnym warunkiem powodzenia w pracy wychowawczo-dydaktycznej. Od chwili przekroczenia przez dziecko progu przedszkola – cel pracy pedagogicznej nauczycieli i rodziny staje się wspólny, a towarzyszyć mu powinna troska o wychowanie i zaspokajanie aktualnych potrzeb dziecka.

Nie chodzi tu tylko o doskonalenie działań wychowawczych jedynie w stosunku do dzieci tzw. trudnych, czy zaistniałych w grupie sytuacji konfliktowych. Stosowane w praktyce różnorodne formy współpracy wychowawców z rodzicami i opiekunami dzieci, dotyczą spraw związanych

z wychowaniem wszystkich dzieci bez wyjątku. Należą one do codziennych oddziaływań wychowawczych przedszkola i domu i przysługuje im taka sama ranga jak zajęciom dydaktycznym, których celowości nikt nie kwestionuje.

Zadaniem przedszkola jest wzmacnianie więzi uczuciowych między dzieckiem a jego rodzicami, budzenie zainteresowania rodziców światem dziecięcych przeżyć, a więc także tym wszystkim, co dzieje się w przedszkolu, a wprowadza dziecko w życie społeczne, kształtuje podstawy jego charakteru, wzbudza zaciekawienie przyrodą, sztuką, pobudza wyobraźnię i potrzebę tworzenia.

Na właściwe zorganizowanie współpracy przedszkola z rodzicami zasadniczy wpływ ma życzliwy i partnerski stosunek nauczycieli i rodziców oraz wzajemne zrozumienie, postawy i oczekiwania. Obustronne poznanie ich może pomóc w określeniu wspólnych celów wychowawczych, przyczynić się do przyjęcia celów jednej strony przez drugą oraz racjonalnego podziału obowiązków między dom rodzinny a przedszkole.

Współpraca z rodzicami nie może zawęzać się do prac pomocniczych i usługowych, świadczonych przez rodziców na rzecz przedszkola bez jednoczesnego umożliwienia im świadomego włączenia się w proces rozwoju ich dziecka poza rodziną. Przedszkole musi dołożyć starań, aby rodzice stali się jego sojusznikami w sprawach zdrowia i bezpieczeństwa dzieci, respektowali skierowania do poradni specjalistycznych, wspierali inne działania stymulujące właściwy rozwój najmłodszych.

W dzisiejszych czasach, aby przedszkole zyskało wśród dzieci i ich rodziców miano tzw. "naszego przedszkola", konieczne staje się wypracowanie takiego modelu współpracy z rodzicami, gdzie obie świadomie współ-pracujące strony, mają poczucie współdecydowania w sprawach ważnych dla wychowania i kształcenia dziecka. Dlatego też należy ustawicznie dążyć do tego, aby rodzice współuczestniczyli w organizowaniu edukacji przed-szkolnej swoich pociech, a nauczyciele wspomagali działania wychowawcze rodziców.

Decyzję o zapisaniu dziecka do przedszkola rodzice podejmują kierując się wcześniejszymi doświadczeniami, opiniami znajomych, czy też po zapoznaniu się z ofertami, jakie kierują przedszkola w biuletynach, plakatach ogłoszeniowych i zaproszeniach.

Najbardziej popularną obecnie formą promocji placówek przedszkolnych w środowisku są **strony internetowe** – swoiste kroniki z życia przedszkoli, które są doskonałą informacją dla rodziców poszukujących tego „najlepszego” dla swojego dziecka przedszkola; pozwala to również na porównanie ofert innych przedszkoli.

Opiekunowie przyszłych przedszkolaków na stronach internetowych znajdują wszystkie niezbędne wiadomości dotyczące przedszkola – miejsce i otoczenie placówki, rozkład dnia przedszkolaka, ofertę zajęć edukacyjnych i propozycję zajęć dodatkowych, zobaczą galerię zdjęć z uroczystości i zajęć dydaktycznych, sale zabaw, ogród przedszkolny, poznają prawa i obowiązki przedszkolaka i rodzica, zapoznają się z kadrą pedagogiczną i pracownikami przedszkola.

Rodzice, uczęszczających do przedszkola dzieci, mają możliwość wyrażania swoich uwag i opinii o pracy przedszkola oraz składania propozycji nowych rozwiązań. Niejednokrotnie są zapraszani i chętnie podejmują współpracę przy redagowaniu stron z życia przedszkola.

Właściwa współpraca rodziców z przedszkolem nawiązuje się w chwili zapisu dziecka. W trakcie tych pierwszych spotkań gromadzone są informacje dotyczące oczekiwań i potrzeb rodziców przyszłych przedszkolaków, poprzez wzajemne pytania i informacje.

Rodzice i ich pociechy – przyszli wychowankowie przedszkola zaprasza-ni są do przedszkola **na spotkania adaptacyjne** – spotkania sobotnie prowadzone w maju i czerwcu każdego roku, nazywane „programem otwartych drzwi”, „przekroczeniem progu przedszkolnego”, czy „Klubem Przyszłego Przedszkolaka”.

W trakcie dni adaptacyjnych uczestnicy mają okazję poznać bazę przedszkola, uzyskać informacje dotyczące organizacji i funkcjonowania placów-ki, oferty edukacyjnej i zajęć dodatkowych. Dla dzieci jest to okazja do zabawy z rówieśnikami i nauczycielami, poznania pomieszczeń do zabaw i zajęć oraz otoczenia przedszkola.

Placówka podczas spotkań gromadzi informacje dotyczące potrzeb i oczekiwań rodziców w zakresie organizacji i oferty edukacyjnej przedszkola.

Sobotnie spotkania często kończą się „Balem Przedszkolaka”, w którym biorą udział całe rodziny dzieci przyjętych do przedszkola. Udział w zabawie prowadzonej przez wszystkich nauczycieli i aktywne uczestnictwo jest okazją do wspólnego poznania się.

Kolejnym etapem są trzy sierpniowe dni kończące cykl spotkań mających na celu pomóc dzieciom i ich rodzicom „przekroczyć próg przedszkola”, minimalizując w znacznym stopniu stres i niepokój związany z rozpoczęciem nowego i nieznanego etapu życia, a rodzinie udzielić wsparcia, tak, aby wspólnie zapobiec trudnościom w procesie adaptacji.

Pozytywne efekty tych działań widoczne są już w pierwszych dniach pobytu dziecka w placówce.

Kontakty indywidualne – są najczęściej stosowaną formą komunikowania się nauczycieli z rodzicami, bywają spontaniczne, bo odbywają się przy okazji porannych i popołudniowych spotkań. Do kontaktów

dochodzi

z inicjatywy rodziców, bądź nauczyciela.

Należy przestrzegać zasady, by w obecności maluchów nie poruszać spraw drażliwych dotyczących rodziców, czy ich samych

Poprawnie przebiegająca rozmowa pozwala na pogłębienie zaufania rodziców czy opiekunów do wychowawców i odwrotnie, łagodzi u rodziców napięcia spowodowane trudnościami w wychowaniu dziecka, ogranicza błędy wychowawcze rodziców i nauczycieli, a przede wszystkim pomaga w bardziej jednolitym i zwartym oddziaływaniu wychowawczym domu i przedszkola.

Zebrania ogólne z rodzicami – organizowane i prowadzone przez dyrektora przedszkola dotyczą spraw organizacyjnych, dydaktycznych i wychowawczych.

Zebrania grupowe – poświęcone są wyłącznie sprawom danej grupy przedszkolnej; mają tę zaletę, że odbywają się w małym gronie zainteresowanych. Celem tych spotkań jest zachęcenie rodziców do obcowania, obserwowania i zrozumienia dziecka. Często przebiegają pod hasłem „**Porozmawiajmy o dzieciach**”, w których uczestniczą wszyscy nauczyciele pracujący w grupie oraz rodzice. Odpowiednie miejsce i czas spotkania sprzyjają wymianie informacji na temat dziecka, jego rozwoju i predyspozycji oraz pozwalają ukierunkować i ujednoczyć dalsze, wspólne działania w zakresie wychowania i edukacji przedszkolnej.

Spotkania z ekspertem – są elementem zebrań ogólnych lub grupowych. Mają służyć pedagogizacji rodziców, pomagać w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, zasięgnięciu porad specjalistów w zakresie psychologii, logopedii lub zdrowia. Spotkania mogą być organizowane w formie prelekcji, konferencji lub warsztatów, gdzie rodzice biorą czynny udział w dyskusji kierowanej przez eksperta – osoby kompetentnej i wiarygodnej.

Pedagogizacja rodziców przynosi niewątpliwie ogromne korzyści uczestniczącym w niej rodzicom, jest również doskonałym sposobem dokształcania nauczycieli, którzy biorą czynny udział w spotkaniach, służy ujednoczeniu poglądów na temat wychowania i rozwoju dzieci.

Zajęcia otwarte – to doskonałe uzupełnienie informacji o pracy nauczyciela. Forma tych zajęć obecnie nie sprowadza już rodzica do roli biernego obserwatora zabaw i zajęć dzieci.

Obecne pomysły na zajęcia otwarte dla rodziców opierają się na zasadzie włączania rodziców do wspólnych działań z dziećmi.

Dzięki tym spotkaniom rodzice mogą w bezpośredni i aktywny sposób poznać realizowane w przedszkolu zadania i stosowane metody pracy. Jednak najważniejsze dla rodziców jest zobaczenie własnego dziecka wśród rówieśników. To doskonały sposób poznania i oceny jego wiadomości w porównaniu z innymi dziećmi. Bezpośredniego uczestnictwa i doświadczenia tego, co robi i jak to robi dziecko, nie zastąpi nawet najpełniejsza informacja nauczyciela.

Zajęcia odbywają się kilka razy w roku, muszą być interesujące, wy-zwalające aktywność dzieci i angażujące rodziców do wspólnych działań z dziećmi. Preferowane są więc zabawy, tańce zaczerpnięte z pedagogiki zabawy, gimnastyki ruchu rozwijającego, zabawy interpersonalne.

Rodzice mają także okazję obserwować dziecko w czasie czynności samoobsługowych, pobytu na placu przedszkolnym, czy spożywaniu posiłków.

Kącik dla rodziców – to umowna nazwa miejsca w przedszkolu, w którym rodzice zatrzymują się w oczekiwaniu na swoje dzieci. Miejsce to pełni ważną funkcję informacyjną. Przyciąga uwagę rodzica nie tylko szatą graficzną, ale też ciekawymi propozycjami.

Oprócz bieżących ogłoszeń i podstawowych informacji, takich jak: statut przedszkola, regulamin, jadłospis czy rozkład dnia przedszkolaka, istotną rolę spełniają i przyciągają uwagę rodzica kąciki publicystyczne, gdzie eksponowane są artykuły dla rodziców i ekspozycja literatury dla dzieci. Służy to pedagogizacji rodziców i zachęca do skorzystania z odwiedzin w bibliotece przedszkolnej.

Ważnym elementem kącika są informacje o osiągnięciach dzieci w różnej działalności np. plastycznej, czy technicznej, ale też społecznej, choćby z racji pełnienia dyżurów w grupie, zwane w wielu placówkach **tablicami sławy**. Ekspozycje osiągnięć dzieci dają rodzicom świadectwo postępującego rozwoju dzieci.

Ciekawym rozwiązaniem są także kąciki tematyczne dla rodziców, gdzie przedstawiane są propozycje rodzinnych zabaw, zakupów dla dzieci, czy porad z zakresu diety i żywienia dzieci w wieku przedszkolnym.

W wielu placówkach w tym miejscu umieszczane są podziękowania rodzicom, szczególnie pomagającym dzieciom w przedszkolu, angażującym się w różny sposób w codzienną pracę organizacyjną i wychowawczą.

Gazetka przedszkolna – jest to publikacja redagowana przez członków rady pedagogicznej, adresowana do rodziców i dzieci.

W biuletynie tym, zazwyczaj kwartalniku, prowadzone są stałe działy zawierające ciekawe artykuły dotyczące zagadnień wychowawczych, opiekuńczych i dydaktycznych, porady specjalistyczne, recenzje literatury dla dzieci i rodziców, bieżące informacje z życia przedszkola, wspólne do rozwiązywania dla dzieci i rodziców rebusy, zagadki, krzyżówki oraz teksty słowno-obrazkowe do popołudniowego czytania w domu.

Zeszyt pilnej korespondencji – służy do zapisywania przez rodziców każdej grupy wiekowej w przedszkolu, z wyprzedzeniem jednodniowym, próśb i życzeń w sprawach bieżących dotyczących dziecka.

Anonimowa skrzynka pytań – jest formą kontaktu, dzięki której rodzice mogą swobodnie wyrażać swoje opinie na trudne, drażliwe tematy dotyczące pracy przedszkola. Żadne pytanie, czy wniosek rodzica nie mogą zostać zlekceważone. Wyjaśnienie problemu powinno być poprzedzone pracą zespołu pedagogicznego i omówione na zebraniu ogólnym przez dyrektora przedszkola lub zebraniach grupowych przez wychowawcę, jeżeli problem dotyczy określonej grupy.

Odwiedzanie dzieci w domu – jest formą, która wzbudza wiele kontrowersji zarówno wśród rodziców, jak też nauczycieli. Zdarza się, że wizyta nauczycieli w domu wychowanka traktowana jest jako ingerowanie w ich prywatność, a nauczyciel postrzegany jest jako osoba wścibska. Pomimo zastrzeżeń ta forma współpracy, choć mało wykorzystywana przez nauczycieli, jest dobrym sposobem przełamania nieufności nawet najbardziej sceptycznie nastawionych rodziców. Niejednokrotnie nauczyciel będący gościem w domu dziecka, nie jest już tylko „panią z przedszkola”, lecz osobą bliską, łączącą dom z przedszkolem.

Wizyty w domach wychowanków są bardzo cennym źródłem wiedzy o dziecku i jego najbliższych, pozwalają na obiektywną ocenę sytuacji rodzinnej dziecka, a w przypadku trudności wychowawczych – poznanie przyczyn i wybranie optymalnych sposobów ich eliminowania.

Udział w akcjach charytatywnych – możliwy jest jedynie dzięki dobrej współpracy z rodzicami; organizowanie akcji charytatywnych polegających na zbiórce w przedszkolu zabawek, książek, odzieży, czy karmy dla zwierząt pozwala na pomoc osobom i instytucjom wymagającym wsparcia. Dzieci uczestnicząc w tego rodzaju przedsięwzięciach uczą się od najmłodszych lat dzielenia się z potrzebującymi tym, co posiadają.

W ramach akcji charytatywnych prowadzone są w przedszkolach **warsztaty**, organizowane najczęściej przed świętami Bożego Narodzenia i Wielkanocy. Do wspólnych zajęć warsztatowych włączani są rodzice, którzy wraz ze swoimi dziećmi i przy udziale wszystkich pracowników przedszkola wykonują stroiki, kartki świąteczne, ozdoby.

Wytwory wspólnej pracy są sprzedawane na przedświątecznych aukcjach w przedszkolu, a pozyskane w ten sposób środki finansowe przekazywane są w postaci upominków dzieciom domu dziecka i mieszkańcom domu pomocy społecznej, których dzieci odwiedzają w okresie świąt.

„Wspólne świętowanie” – spotkania rodziców, dzieci i nauczycieli, podczas wszystkich imprez przedszkolnych wynikających z kalendarza uroczystości.

Dzięki swej niecodzienności i atrakcyjności wpływają na emocjonalne zaangażowanie dzieci. Prezentują one to, czego nauczyły się w przedszkolu, wykonują zaproszenia oraz niespodzianki dla najbliższych, pełnią także rolę gospodarzy.

Do pomocy przy organizowaniu uroczystości bardzo chętnie angażują się rodzice, przygotowując stroje i rekwizyty, także słodki podwieczorek.

Uroczystości przebiegają w różnych atrakcyjnych formach np. Dzień Matki – to majówka na placu przedszkolnym, wystawa prac plastycznych połączona z aukcją, czy koncert życzeń dla mam. Dzień Dziecka bywa też wspólnym rodzinnym piknikiem, wycieczką, czy festynem z pokazem mody dziecięcej.

„Rodzinne wieczory” – to także jedna z form wspólnego świętowania w gronie najbliższych dziecku osób – rodziców, dziadków, rodzeństwa i nauczycieli. Spotkania organizowane na terenie przedszkola mogą być wspólnym oglądaniem filmu, czytaniem bajek, wieczorem poezji w wykonaniu rodziców i dzieci, także użytkowaniem gier komputerowych, czy planszowych.

„Goście w przedszkolu” – jest propozycją współpracy, która w wielu placówkach jest inicjowana przez rodziców i dziadków w formie imprez

o charakterze artystycznym – wspólnego śpiewania, inscenizacji, spotkania z ciekawymi ludźmi, artystami ludowymi i wspólnego kultywowania tradycji ludowych.

Największą popularnością cieszą się wśród dzieci wizyty ich rodziców, którzy czytają wybraną przez siebie literaturę dziecięcą. Ta forma współpracy nie tylko poszerza wiedzę ogólną dzieci. Przedszkolaki są dumne, że to właśnie ich mama czy tata czytają wszystkim dzieciom.

„Mamo, tato pobaw się ze mną” – zabawy rekreacyjno-ruchowe organizowane w przedszkolach, dzięki współpracy ze studentami Zakładu Turystyki i Rekreacji Zamiejscowego Wydziału Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej – Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie; są to cykliczne zajęcia, podczas których dzieci wraz z rodzicami i pracownikami przedszkola uczestniczą w zajęciach i zabawach sportowych.

Festyn lub turniej rodzinny jest aktywną formą spędzania wolnego czasu w gronie rodziny, zacieśnia więzi między wszystkimi członkami społeczności przedszkolnej, rozwijając sprawność ruchową dzieci i dorosłych uczy czerpać radość i satysfakcję ze wspólnie spędzonych chwil.

„Zielone i Zimowe Przedszkole” – 2 i 3 dniowe wyjazdy dzieci starszych grup wiekowych do pięknych krajobrazowo miejscowości położonych nie-daleko miasta. Decyzję o wyjeździe poprzedza wspólne z rodzicami planowanie i organizacja kilkudniowego pobytu. Świadczy to o dobrej współpracy i obopólnym zaufaniu dorosłych do siebie. Czas tam spędzony, często po raz pierwszy bez mamy i taty, wypełniony jest zajęciami i zabawami w plenerze, poznawaniem pięknych nadbużańskich krajobrazów, roślinności i zwierząt oraz sprawdzeniu swojej samodzielności, uspołecznienia i funkcjonowaniu w nowych warunkach.

Rodzinna Olimpiada Przedszkolaka – jest kolejną formą integrującą środowisko rodzinne i przedszkolne. Odbywająca się od 15 lat masowa impreza rekreacyjno-sportowa zapoczątkowana została przez przedszkole współpracujące od wielu lat z Zamiejscowym Wydziałem Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej AWF w Warszawie.

Olimpiada cieszy się ogromnym zainteresowaniem w środowisku. Od 5 lat biorą w niej aktywnie udział dzieci i rodziny, pracownicy przedszkoli i studenci.

Spartakiada odbywa się na stadionie AWF, spełniającym europejskie i olimpijskie standardy. Piękne stroje sportowe przygotowywane przez rodziców, olimpijska symbolika, wspólne konkurencje sportowe i przede wszystkim doskonała zabawa sprawiają, że jest to coroczne majowe wydarzenie, które na stałe wpisało się w miejski kalendarz imprez sportowych.

Badania sondażowe – prowadzone przez nauczycieli w formie ankiet lub wywiadów z rodzicami, stanowią nie tylko cenne źródło informacji o dziecku i pomoc w poznaniu oczekiwań rodziców wobec przedszkola. Badania są szczególnie ważne podczas przyjęć dzieci do przedszkola, pozwalają bowiem na poznanie tego, co rodzice myślą o swoim dziecku, jakie stosują metody wychowawcze, jakie stawiają wymagania i przede wszystkim czego pragną dla swojego dziecka uczęszczającego do przedszkola.

Powtarzane lub prowadzone podczas dalszej edukacji dziecka mogą stać się cennymi wskazówkami do właściwego ukierunkowania pracy z dzieckiem.

Dla prawidłowej współpracy z domem rodzinnym ważna jest osobowość wychowawcy przedszkola. Aby wzbudzić zaufanie rodziców, co znacznie ułatwia nawiązanie kontaktów, nauczyciel powinien kierować się kilkoma zasadami:

- 1) nie uważać, że zawsze ma rację i zawsze wie wszystko,
- 2) być elastycznym, komunikatywnym, otwartym na zmiany i ciekawe propozycje,
- 3) umieć patrzeć, słuchać, odczuwać i poszukiwać,
- 4) zawsze być gotowym, by pomóc rodzicom rozwiązać problem,
- 5) przyjmować i spokojnie analizować krytykę ze strony rodziców.

Ogólne dyrektywy współdziałania wychowawców i rodziców dzieci w wieku przedszkolnym opierają się na kilku zasadach:

- **zasadzie pozytywnej współpracy**, zgodnie z którą ważnym warunkiem skutecznej współpracy obu stron jest całkowicie dobrowolny w niej udział, wszyscy powinni być świadomi współpracy i korzyści z nią związanych;

- **zasadzie partnerstwa**, która podkreśla równorzędne prawa i obowiązki wychowawców i rodziców; żadna ze stron nie czuje się mniej wartościowa od drugiej; tworzą rodzaj wspólnoty i jako jej członkowie mają w miarę jednakowy udział w podejmowaniu decyzji i razem ponoszą odpowiedzialność za wprowadzenie ich w życie;

- **zasadzie jedności oddziaływań**, która przypomina o konieczności realizowania przez wychowawców i opiekunów zgodnych celów w pracy wychowawczej; ważne jest także uzgadnianie metod i form oddziaływań;

- **zasadzie systematycznej współpracy**, ukazującej potrzebę czynnego i stałego zaangażowania się w wykonywanie zadań inicjowanych i organizowanych podczas współdziałania wychowawców i rodziców.

Przedstawione zasady nie obejmują na pewno wszystkich, którymi powinni kierować się wychowawcy i rodzice. Wychowanie jest z pewnością tym skuteczniejsze, im mocniej opiera się na współdziałaniu wszystkich podmiotów wychowawczych. Zarówno nauczyciele-wychowawcy, jak i rodzice odczuwają w mniejszym lub większym stopniu potrzebę nawiązywania wzajemnych kontaktów i podejmowania współpracy dla dobra dzieci.

Z szansę stworzenia edukacji z partnerskim udziałem rodziców należy widzieć w respektowaniu ich oczekiwań wobec nauczycieli i odwrotnie, bowiem tylko dobra współpraca warunkuje harmonijny rozwój dzieci.

Streszczenie

Rodzina i przedszkole są najważniejszymi środowiskami wychowawczy-mi małego dziecka. Małemu dziecku, zależnemu całkowicie od dorosłych, właśnie dorośli tworzą dobre lub złe warunki rozwoju i wychowania

Z wychowawczego punktu widzenia jest bardzo pożądanym, aby te dwa najważniejsze dla dziecka w wieku przedszkolnym środowiska działały wspólnie, wzajemnie się uzupełniając.

Współpraca nauczyciela z rodzicami jest niezbędnym warunkiem powodzenia w pracy wychowawczo-dydaktycznej.

W dzisiejszych czasach, aby przedszkole zyskało wśród dzieci i ich rodziców miano tzw. „naszego przedszkola”, konieczne staje się wypracowanie takiego modelu współpracy z rodzicami, gdzie obie świadomie współpracujące strony, mają poczucie współdecydowania w sprawach ważnych dla wychowania i kształcenia dziecka. Dlatego też należy ustawicznie dążyć do tego, aby rodzice współuczestniczyli w organizowaniu edukacji przedszkolnej swoich pociech, a nauczyciele wspomagali działania wychowawcze rodziców.

THE COOPERATION OF THE NURSERY SCHOOL WITH PARENTS FOR EXAMPLE OF SELF-GOVERNMENT NURSERY SCHOOLS IN BIAŁA PODLASKA

Key words: parents, child, nursery school, cooperation.

Summary

A family and a kindergarten are the most important environment of upbringing for kids.

Young children depend on adults, because they create adequate Or Bad conditions of development and upbringing.

From pedagogical point of view it is very demanding, that these two, the most important, for kids aged from 3 to 6 years, environments cooperate together.

Teachers and Parents cooperation is necessary condition to Reach successful effects of education.

Nowadays, In order to make a kindergarten interesting to kids and their Parents, to call it 'our kindergarten' it is indispensable – to create the cooperation with parents, when they may decide about vital problems connected with education of their children. So, it is important to be desirous of Parents participation In the organising of educational Press for their kids and teachers should assist their activity.

Literatura

1. Blachowska B., *Poszukiwanie sposobów współpracy z rodzicami i środowiskiem*, „Wychowanie w Przedszkolu” Nr 9, 1994.

2. Łobocki M., *Współdziałanie nauczycieli i rodziców w procesie wychowania*, Nasza Księgarnia, Warszawa 1985.
3. Muszyńska Ł., *Rodzice i nauczyciele*, Instytut Wydawniczy CRZZ, Warszawa 1985..
4. Sawicka A., *Współpraca przedszkola z rodzicami*, WSiP, Warszawa 1978.
5. Szczurowska J., *Współpraca nauczyciela z rodziną warunkiem zintegrowania działań wychowawczych*, „Edukacja Przedszkolna” Nr 1, 1998.